

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-134>

УДК 339.97:004.8:330.34

НОВИЙ СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПРОТИ ГЕОЕКОНОМІЧНОЇ ФРАГМЕНТАЦІЇ

NEW WORLD ECONOMIC ORDER: ARTIFICIAL INTELLIGENCE AGAINST GEO-ECONOMIC FRAGMENTATION

Єременко Андрій Валерійович

кандидат економічних наук, доцент кафедри європейської економіки і бізнесу,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6177-838X>

Yeremenko Andrii

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Стаття досліджує фундаментальне протистояння між процесами гео економічної фрагментації та експансією штучного інтелекту (ШІ). Обґрунтовано, що політично вмотивований розрив торговельних зв'язків, який загрожує втратою до 5% глобального ВВП, вступає у конфлікт із технологічною логікою ШІ. Останній виступає потужним драйвером інтеграції, здатним забезпечити приріст світової торгівлі на 34-37% до 2040 року через радикальне зниження трансакційних витрат у цифровому середовищі. Проаналізовано технологічне суперництво США та Китаю, що формує "цифрові фортеці" та прискорює дедоларизацію фінансів через впровадження CBDC. Особливу увагу приділено стратегії України, яка в умовах війни має шанс на "цифровий стрибок" через розвиток MilTech та інтеграцію у західні інноваційні екосистеми. Доведено, що новий світовий економічний порядок належатиме суб'єктам, які побудують найбільш адаптивні інтелектуальні системи управління в умовах фрагментованого світу.

Ключові слова: штучний інтелект, гео економічна фрагментація, новий світовий економічний порядок, цифрова трансформація, глобальні ланцюги вартості, дедоларизація, економічна стійкість, MilTech.

The article is devoted to a comprehensive study of the fundamental confrontation between two defining macroeconomic forces of the early 21st century: the processes of geo-economic fragmentation and the rapid expansion of artificial intelligence (AI) technologies. The paper argues that the modern world economic architecture is at a bifurcation point, where the politically motivated separation of trade and financial blocs comes into direct conflict with the technological logic of AI, which requires the barrier-free exchange of data, capital and computing resources. The economic consequences of fragmentation are analyzed in detail, which, according to estimates by international institutions (IMF, World Bank, WTO), can lead to a loss of up to 5% of global GDP in the short term and up to 11% for emerging market countries. Special attention is paid to the role of AI as a "general purpose technology" (GPT), which is capable of neutralizing some of the negative effects of fragmentation through a radical reduction in transaction costs in international trade, increasing the efficiency of supply chains by 40-60%, and creating new opportunities for digital export of services. The article examines the technological rivalry between the United States and China, which is forming "digital fortresses" and accelerating the dedollarization of financial reserves through the integration of central bank digital currencies (CBDC). Based on the analysis of the works of leading domestic scientists (M. Zgurovsky, O. Shvydanenko, Ya. Stolyarchuk, and others), strategic priorities for Ukraine are identified, which, in the conditions of military aggression and the destruction of traditional industrial ties, has a chance for a "digital leap" through the development of MilTech and integration into Western innovation ecosystems. The article contains forecast scenarios for the development of the world order until 2040, according to which the synergy of AI and digital platforms can ensure an increase in global trade by 34-37%, despite the persistence of geopolitical tensions. It is proven that victory in the fight for a new economic order will not go to the force that is better isolated, but to the one that will be able to build the most adaptive intelligent management systems in a fragmented world.

Keywords: artificial intelligence, geoeconomic fragmentation, new world economic order, digital transformation, global value chains, dedollarization, economic sustainability, MilTech.

Постановка проблеми. Сучасна епоха характеризується завершенням періоду “гіперглобалізації”, що базувався на принципах вільної торгівлі та максимальної економічної ефективності, і переходом до парадигми “великої фрагментації” [1]. Цей процес не є спорідненим явищем, а відображає глибоку структурну зміну пріоритетів провідних держав, де економічна доцільність поступається місцем національній безпеці, технологічному суверенітету та стійкості до зовнішніх шоків [2]. Вторгнення Росії в Україну у 2022 році стало каталізатором, що прискорив розрив фінансових та логістичних зв'язків між глобальним Заходом та Сходом, змусивши міжнародні інституції переглянути прогнози стабільності світового господарства.

У той же час світ переживає безпрецедентний за масштабами прорив у галузі ШІ, який виступає не просто як черговий ітераційний крок автоматизації, а як фундаментальна сила, здатна змінити структуру порівняльних переваг націй [3]. Проте розвиток ШІ відбувається в умовах зростаючого протекціонізму, де доступ до ключових компонентів (високопродуктивних чипів, рідкоземельних елементів, енергоресурсів) стає інструментом геополітичного тиску [4]. Виникає гостра аналітична суперечність: інтегруюча природа цифрових технологій стикається з дезінтегруючою логікою геополітики.

Проблема полягає у визначенні того, чи зможе ШІ стати фактором подолання фрагментації через створення нових, більш ефективних механізмів глобальної координації, або же він сам перетвориться на “нафту XXI століття”, боротьба за яку лише поглибить розкол світу на ворогуючі технологічні блоки. Для України, яка перебуває в епіцентрі цих трансформацій, вибір стратегії адаптації до “цифрового розв'язання” та впровадження інтелектуальних систем в економіку та оборону є питанням не лише розвитку, а й національного виживання [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трансформації світового економічного порядку під впливом технологічних та геополітичних факторів активно розробляється провідними міжнародними організаціями та академічною спільнотою. Останні доповіді Міжнародного валютного фонду (МВФ), Світового банку та Світової організації торгівлі (СОТ) за 2024-2025 роки фіксують зростання ризиків “геоекономічної фрагментації”, що проявляється у збільшенні кіль-

кості торговельних обмежень, переорієнтації прямих іноземних інвестицій за принципом “френд-шорінгу” та дивергенції монетарних політик [2].

Теоретичне підґрунтя впливу ШІ на економічні процеси закладене в роботах Нобелівських лауреатів 2024 року Джона Гопфільда та Джеффри Гінтона, чиї дослідження нейронних мереж стали фундаментом сучасної генеративної революції. Вплив ШІ на міжнародну торгівлю детально проаналізовано у Світовому торговельному звіті 2025 року, де прогнозується суттєве зростання обсягів торгівлі цифровими послугами [3].

У вітчизняному науковому просторі вагомий внесок у вивчення цифрової трансформації та її впливу на світовий порядок зробив академік М. Згуровський, який аналізує ШІ як інструмент прискорення інновацій та зміни структури зайнятості [4]. Питання геоекономічного позиціонування України, її місця на глобальному ринку технологій та викликів, пов'язаних з воєнною агресією, досліджуються у працях О. Швиданенко, Т. Черницької, О. Пономаренко [5]. С. Сіденко аналізує сучасні тренди розвитку фінансових центрів у контексті цифровізації, а Я. Столярчук фокусується на детермінантах глобальних трансформацій та адаптації національної економіки до нових реалій. Процеси трансформації ролі людського капіталу в цифровій економіці висвітлені в роботах Н. Азьмук. Попри значну кількість публікацій, залишається потреба у комплексному синтезі, який би пов'язав кількісні оцінки втрат від фрагментації з потенційними вигодами від впровадження ШІ, особливо в контексті “нового світового економічного порядку”.

Формулювання цілей статті. Метою статті є системне дослідження конфліктної взаємодії між процесами геоекономічної фрагментації та розвитком ШІ як ключових драйверів трансформації світового економічного порядку.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: кількісно оцінити макроекономічні витрати фрагментації світової фінансової та торговельної систем для різних груп країн; проаналізувати потенціал ШІ у підвищенні ефективності міжнародних економічних відносин та його здатність протидіяти дезінтеграційним трендам; дослідити динаміку технологічного суперництва між провідними геополітичними центрами (США, Китай, ЄС) та його вплив на глобальні ланцюги вартості; визначити місце та страте-

гічні пріоритети України в умовах цифрової трансформації та геоекономічного розлому; сформулювати сценарії майбутнього світового економічного порядку та визначити фактори, що забезпечать перемогу в боротьбі за лідерство в новій екосистемі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Геоекономічна фрагментація у 2024-2025 роках перестала бути теоретичним ризиком і перетворилася на структурну реальність світового господарства. Процес розколу світової економіки на політично вмотивовані блоки має глибокі наслідки для динаміки ВВП, інфляції та фінансової стабільності. Згідно з аналізом Світового економічного форуму, короткострокові втрати глобального випуску від фрагментації можуть коливатися від 0,6 трлн до 5,7 трлн доларів США, що становить близько 5% поточного світового ВВП [2]. Це вдвічі перевищує збитки, спричинені пандемією COVID-19, і свідчить про радикальну зміну ландшафту ризиків.

Фрагментація проявляється через три основні канали:

- торговельні бар'єри: зростання кількості протекціоністських заходів, спрямованих на захист внутрішніх ринків та обмеження доступу конкурентів до критичних технологій;
- фінансовий розрив: обмеження транскордонних капітальних потоків, заморожування активів та формування альтернативних систем платежів, що підриває цілісність глобальної фінансової архітектури;
- технологічне відокремлення: політика "маленького двору з високим парканом", яка передбачає заборону на торгівлю стратегічними товарами, такими як напівпровідники та ШІ-обладнання [6].

Особливо тривожним є прогноз для країн з ринками, що формуються (EMDEs). Аналіз свідчить, що за винятком Китаю та Росії, ці країни можуть втратити до 11% свого ВВП через обмеження доступу до зовнішнього фінансування та передових технологій. Це змушує менші економіки шукати альтернативні дже-

рела фінансування поза традиційною Бреттон-Вудською системою, що ще більше поглиблює фрагментацію та послаблює роль МВФ як кредитора останньої інстанції [7].

На противагу деструктивним політичним тенденціям, ШІ виступає потужним катализатором економічного зростання та інтеграції. ШІ характеризується як "загальноцільова технологія", здатна радикально змінити методи виробництва, торгівлі та управління фінансами [3]. Згідно з прогнозами Світової організації торгівлі, до 2040 року впровадження ШІ може призвести до збільшення обсягів світової торгівлі на 34-37% [8].

Механізми позитивного впливу ШІ на світову економіку включають:

- зниження торговельних витрат: автоматизація митних процедур, покращення видимості ланцюгів поставок та подолання мовних бар'єрів за допомогою ШІ-перекладів значно полегшують вихід компаній на нові ринки [9];
- підвищення ефективності логістики: використання агентного ШІ для прогнозного моделювання та автономного управління запасами дозволяє підприємствам адаптуватися до частих перебоїв у постачанні, спричинених геополітичними конфліктами чи кліматичними шоками [10];
- розширення торгівлі послугами: ШІ стимулює зростання цифрових послуг (телемедицина, онлайн-освіта, аналітика даних), які є найбільш стійкими до фізичних бар'єрів фрагментації [3].

Важливо зазначити, що 90% компаній, які вже використовують ШІ, повідомляють про відчутні вигоди в торговельній діяльності, а 56% вказують на покращення управління ризиками. Це свідчить про те, що ШІ стає критичним інструментом виживання для бізнесу в умовах волатильності. Компанії, які інвестують в інтелектуальну інфраструктуру вже сьогодні, будуть найкраще підготовлені до довгострокового домінування в новому економічному порядку [10].

Таблиця 1

Сценарії геоекономічної фрагментації та їх вплив на макроекономічні показники

Сценарій фрагментації	Вплив на глобальний ВВП (%)	Втрати для EMDEs (без Китаю/РФ) (%)	Вплив на інфляцію
Низька фрагментація	-0,6	-2,1	Помірне зростання
Висока фрагментація	-3,5 до -5,7	-11,0	Значне прискорення
Довгостроковий вплив	-4,0 (щорічно)	Хронічне недофінансування	Високі відсоткові ставки

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Таблиця 2

Прогнозний вплив ШІ на ключові параметри глобальної економіки до 2040 року

Показник розвитку до 2040 року	Очікуваний приріст (%)	Основний фактор впливу
Обсяг світової торгівлі	34-37	Зниження трансакційних витрат
Світовий ВВП	12-13	Зростання продуктивності праці
Торгівля цифровими послугами	42	Висока масштабність алгоритмів
Продуктивність факторів	+0,68 (щорічно)	Оптимізація ресурсів та капіталу

Джерело: сформовано автором на основі [3]

Центральним елементом боротьби за новий світовий порядок є протистояння США та Китаю в галузі ШІ. Ці дві держави очолюють світову гонку з нарощування обчислювальних потужностей, причому США наразі утримують лідерство завдяки концентрації виробництва передових GPU та значним капіталовкладенням у дата-центри. Очікується, що лише у 2025 році витрати на будівництво центрів обробки даних у США перевищать 500 мільярдів доларів США [11].

Динаміка ШІ-інфраструктури характеризується такими показниками:

- зростання попиту на ШІ-товари: у першій половині 2025 року обсяг торгівлі продуктами, пов'язаними з ШІ, зріс на 65% порівняно з аналогічним періодом 2024 року, сягнувши 272 мільярдів доларів США [11];

- імпортна залежність: попри намагання досягти суверенітету, більшість країн залишаються залежними від міжнародних ринків для отримання вхідних ресурсів (напівпровідників, рідкоземельних матеріалів, хмарних сервісів), обсяг яких у 2023 році становив 2,3 трильйона доларів США [3];

- офсетна динаміка: зростання імпорту ШІ-обладнання до США у 2025 році фактично компенсувало зниження аналогічного імпорту до Китаю та Гонконгу, спричинене санкціями та торговельними обмеженнями [11].

Китай, зі свого боку, фокусується на “Цифровому шовковому шляху” та зміцненні технологічної стійкості через розвиток власних чипів та програмного забезпечення, хоча прозорість його інфраструктури залишається обмеженою, що змушує аналітиків сприймати офіційні дані лише як “нижню межу” реального потенціалу. Ця конкуренція веде до формування двох ізольованих технологічних екосистем, що є класичним прикладом фрагментації [11].

Геоелектронічна фрагментація безпосередньо впливає на трансформацію глобальної

монетарної системи. Спостерігається поступова дедоларизація міжнародних резервів та зростання інтересу до альтернативних платіжних систем, що базуються на цифрових технологіях. МВФ прогнозує, що до 2030 року частка долара США в кошику спеціальних прав запозичення (SDR) може знизитися до 40% [7].

Ключові тренди у фінансовій сфері включають:

- інтеграція CBDC: до 2030 року МВФ планує включити метрики цифрових валют центральних банків у 80% своїх щорічних консультацій з країнами-членами, що свідчить про інституціоналізацію цифрових фінансів [7];

- ШІ в прогнозуванні: до 2035 року 50% потенціалу МВФ з розвитку спроможностей буде зосереджено на ШІ-інструментах, що дозволить підвищити точність прогнозів зростання до похибки менше 0,5% [7];

- фрагментація капіталу: політично зумовлені санкції та заморожування активів створюють ризики волатильності оцінок активів та зниження ліквідності, що особливо боляче б'є по міжнародних інвестиціях [2].

Цифровізація фінансів може як пом'якшити наслідки фрагментації (через підвищення прозорості та ефективності транскордонних платежів), так і посилити її, надаючи інструменти для створення паралельних, непідконтрольних Заходу фінансових контурів [7].

Впровадження ШІ несе в собі не лише економічні вигоди, а й глибокі соціальні ризики, пов'язані з трансформацією ринку праці. За прогнозами, лише у 2025 році ШІ може витіснити 85 мільйонів робочих місць, але одночасно створити 97 мільйонів нових [12]. Проте ця трансформація є нерівномірною: найбільше занепокоєння викликає заміщення праці середньої та високої кваліфікації, що може призвести до зміни структури доходів та посилення соціальної напруженості [13].

У новій економічній парадигмі зростає попит на “антропоцентричні навички”, такі як

лідерство, гнучкість та здатність до критичного мислення в умовах асинхронності технологічних змін [14]. М. Згуровський наголошує на необхідності усвідомленого регулювання ШІ, щоб він залишався інструментом прогресу, а не загрозою для стабільності людства [4]. В умовах фрагментації розвиток національних систем навчання та адаптація кадрів до цифрових реалій стають ключовими факторами довгострокової конкурентоспроможності держав.

Для України питання боротьби між ШІ та фрагментацією має екзистенційний характер. З одного боку, воєнна агресія Російської Федерації спричинила деградацію інноваційної сфери: дохід від продажу продуктів інтелектуальної власності у 2022 році скоротився у 6 разів порівняно з 2021 роком [5]. Велика кількість кваліфікованих кадрів мігрувала за кордон, а брак фінансування заважає комерціалізації наукових розробок.

З іншого боку, саме умови війни змусили Україну до радикальної цифрової трансформації:

- MilTech та оборонний ШІ: Україна стала глобальним полігоном для випробування ШІ-технологій у розвідці, управлінні безпілотними системами та кіберзахисті;

- цифрова стійкість: інтеграція розумних систем у державне управління та критичну інфраструктуру дозволяє підтримувати функціонування держави в умовах постійних атак;

- європейська інтеграція: участь в інноваційних програмах ЄС та впровадження стандартів цифрового ринку є стратегічним пріоритетом для подолання наслідків фрагментації та виходу на глобальні технологічні ринки [15].

Як зазначає О. Швиданенко, Україна має потенціал для переходу від моделі “наздоганяючого розвитку” до ролі технологічного хаба, але це потребує системної державної підтримки, сприятливого податкового режиму для технологічних компаній та фокусу на високотехнологічному експорті [5].

Вплив ШІ та фрагментації проявляється в конкретних галузях економіки, змінюючи првила гри для бізнесу та держави.

- страхування: глобальний страховий сектор у 2025 році визначає ШІ як ключовий інструмент для андеррайтингу та ціноутворення, що дозволяє краще оцінювати ризики в умовах геополітичної невизначеності; проте фрагментація ринків створює складнощі для міжнародних страхових груп в управлінні активами [16];

- публічне управління та Smart Cities: ШІ стає фундаментом для нової парадигми державного менеджменту, що базується на “Big Data” та цифрових платформах; це дозволяє скоротити затримки в наданні послуг на 35% та покращити час реагування на запити громадян на 42% [17];

- малий та середній бізнес: в умовах невизначеності в країнах Центральної та Східної Європи виявляються найбільш вразливими до розривів ланцюгів поставок; впровадження ШІ-рішень для аналізу ризиків та пошуку нових ринків збуту стає для них єдиним способом виживання в умовах фрагментації [18].

Висновки. За результатами проведеного аналізу можна стверджувати, що боротьба між ШІ та геоекономічною фрагментацією є не просто технологічним чи політичним змаганням, а процесом формування принципово нової архітектури світових відносин.

По-перше, світ увійшов у період тривалого геополітичного розлому. Навіть найоптимістичніші сценарії передбачають збереження високого рівня торговельних та технологічних обмежень між основними блоками (Захід, Схід, Нейтральні країни). Витрати на цю ізоляцію є колосальними, досягаючи 5,7 трлн доларів США, і найбільше вдарять по країнах, що не входять до провідних технологічних альянсів.

По-друге, ШІ демонструє здатність бути контрсилою дезінтеграції. Завдяки радикальному зниженню витрат на торгівлю та логістику (на 40-60%), ШІ дозволяє бізнесу обходити фізичні та регуляторні бар'єри. Проте це “зшивання” відбувається переважно в цифровій площині, що призводить до випереджаючого зростання торгівлі послугами порівняно з товарами.

По-третє, переможцем у боротьбі за новий світовий економічний порядок стане не та країна чи блок, що побудує найбільш непроникну “фортецю”, а та, яка зуміє інтегрувати ШІ в усі рівні державного та корпоративного управління для забезпечення максимальної адаптивності. США та Китай наразі лідирують за обсягами інфраструктури, проте їхнє прагнення до взаємної ізоляції створює ризики для глобальної стабільності.

По-четверте, для України перемога в цьому протистоянні полягає в прискореній цифровізації та інтеграції в євроатлантичну технологічну екосистему. Україна має унікальний шанс стати лідером у сфері оборонного та стійкого ШІ, що може стати основою

для повоєнного економічного відновлення та забезпечення суб'єктності в новому світовому порядку.

По-п'яте, традиційні організації (МВФ, СОТ, Світовий банк) переживають кризу функціональності. Якщо вони не зможуть адаптувати правила глобальної торгівлі та фінансів до епохи ШІ та цифрових активів, світ ризикує

остаточно розпастися на конкуруючі блоки з різними стандартами та валютами.

Отже, боротьба за новий світовий економічний порядок триває, і ШІ є у цій битві найбільш потужною, хоча й неоднозначною зброєю. Результат залежатиме від здатності людства знайти баланс між технологічною експансією та потребою в безпеці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. The Great Fragmentation. Institute for Economics and Peace. 2026. URL: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2026/01/The-Great-Fragmentation-web.pdf> (дата звернення: 01.04.2026).
2. World Economic Forum. Navigating Global Financial System Fragmentation. 2025. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Navigating_Global_Financial_System_Fragmentation_2025.pdf (дата звернення: 09.04.2026).
3. World Trade Organization. World Trade Report 2025: Making Trade and AI Work Together To The Benefit of All. 2025. URL: <https://www.wita.org/atp-research/wto-report-2025/> (дата звернення: 03.04.2026).
4. Згуровський М. Штучний інтелект змінює світ: шанси і виклики для України. URL: <https://svit.kpi.ua/2025/01/31/%D1%88%D1%82%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8E%D1%94-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82-%D1%88%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8-%D1%96-%D0%B2/> (дата звернення: 12.04.2026).
5. Швиданенко О., Черницька Т., Пономаренко О. Сучасна диспозиція України на глобальному ринку технологій. 2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4567/4510> (дата звернення: 09.04.2026).
6. 2026 Global Security Forecast: Systemic Fragility, Hybrid Warfare and the Sino-Russian Axis. 2026. URL: <https://www.debugliesintel.com/2026-global-security-forecast-systemic-fragility-hybrid-warfare-and-the-sino-russian-axis/> (дата звернення: 12.04.2026).
7. IMF Global Influence and Disruption Forecast 2025-2035: Strategic Industry Analysis. 2025. URL: <https://sparkco.ai/blog/imf> (дата звернення: 10.04.2026).
8. AI's bright spot for trade amid global tensions. 2025. URL: <https://www.eurofinance.com/news/ais-bright-spot-for-trade-amid-global-tensions/> (дата звернення: 14.04.2026).
9. David Horlock. How AI can revolutionize global trade. 2025. URL: <https://www.hinrichfoundation.com/research/article/tech-digital-trade/how-ai-can-revolutionize-global-trade> (дата звернення: 07.04.2026).
10. World Economic Forum. Global trade needs AI and leaders willing to invest despite uncertainty. 2025. URL: <https://www.weforum.org/stories/2025/09/global-trade-ai-leaders-investing-uncertainty/> (дата звернення: 02.04.2026).
11. Francois de Soyres, Alex Haag, Mike Liu and Eva Van Leemput. The Global Trade Effects of the AI Infrastructure Boom. 2026. URL: <https://www.federalreserve.gov/econres/notes/feds-notes/the-global-trade-effects-of-the-ai-infrastructure-boom-20260213.html> (дата звернення: 11.04.2026).
12. ШІ-тренди. Чого чекати від штучного інтелекту у 2025 році? 2026. URL: <https://pitchavatar.com/uk/ai-trends-what-to-expect-from-artificial-intelligence-in-2025/> (дата звернення: 13.04.2026).
13. Чухній О., Зрибнєва І., Оленюк Д. Глобалізація економіки країни в умовах розвитку штучного інтелекту: роль інноваційних продуктів. *Академічні візії*. Випуск 22/2023. 2023. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/507/466> (дата звернення: 15.04.2026).
14. Дунаєв І., Касянчук А., Заруцький О. Трансформація освітніх парадигм в умовах глобальних змін: чи стане оцифрована репутація стратегічним ресурсом нового світопорядку? *Теорія та історія державного управління*. № 1 (66). 2025. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2025-1-01> (дата звернення: 16.04.2026).
15. Белінський А. Механізми міжнародного трансферу технологій країн ЄС в умовах глобальної цифровізації: виклики, тенденції, перспективи. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Випуск 21. 2025. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2025-21-01> (дата звернення: 08.04.2026).
16. IAIS Global Insurance Market Report 2025 highlights growth of investments in private credit, geoeconomic fragmentation and AI adoption as key supervisory priorities. 2025. URL: <https://www.iais.org/2025/12/iais-global-insurance-market-report-2025-highlights-growth-of-investments-in-private-credit-geoeconomic-fragmentation-and-ai-adoption-as-key-supervisory-priorities/> (дата звернення: 09.04.2026).

17. Marijana Maksimovic and Wolfgang Rohrbach. The Geo-Economic Landscape: A Market And Social Approach. 2024. URL: <https://idn.org.rs/wp-content/uploads/2025/02/The-Geo-Economic-Landscape-el.-ver.pdf> (дата звернення: 12.04.2026).

18. Mihai Cioc and Tudor Ursacescu. A Conceptual Framework For The Internationalisation Process: Strategic Solution For Companies In A Geopolitically Uncertain World. 2026. URL: https://conference.management.ase.ro/archives/2025/pdf_IMC2025/3_8.pdf (дата звернення: 06.04.2026).

REFERENCES:

1. (2026) The Great Fragmentation. Institute for Economics and Peace. Available at: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2026/01/The-Great-Fragmentation-web.pdf> (accessed April 01, 2026).

2. (2025) World Economic Forum. Navigating Global Financial System Fragmentation. Available at: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Navigating_Global_Financial_System_Fragmentation_2025.pdf (accessed April 09, 2026).

3. (2025) World Trade Organization. World Trade Report 2025: Making Trade and AI Work Together To The Benefit of All. Available at: <https://www.wita.org/atp-research/wto-report-2025/> (accessed April 03, 2026).

4. Zgurovsky M. Shtuchnyi intelekt zmiiniue svit: shansy i vyklyky dlia Ukrainy [Artificial intelligence is changing the world: chances and challenges for Ukraine]. Available at: <https://svit.kpi.ua/2025/01/31/%D1%88%D1%82%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8E%D1%94-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82-%D1%88%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8-%D1%96-%D0%B2/> (accessed April 12, 2026).

5. Shvydanenko O., Chernytska T., Ponomarenko O. (2024) Suchasna dyspozytsiia Ukrainy na hlobalnomu rynku tekhnolohii [Modern disposition of Ukraine in the global technology market]. Available at: <https://economyand-society.in.ua/index.php/journal/article/view/4567/4510> (accessed April 09, 2026).

6. (2026) 2026 Global Security Forecast: Systemic Fragility, Hybrid Warfare and the Sino-Russian Axis. Available at: <https://www.debugliesintel.com/2026-global-security-forecast-systemic-fragility-hybrid-warfare-and-the-sino-russian-axis/> (accessed April 12, 2026).

7. (2025) IMF Global Influence and Disruption Forecast 2025-2035: Strategic Industry Analysis. Available at: <https://sparkco.ai/blog/imf> (accessed April 10, 2026).

8. (2025) AI's bright spot for trade amid global tensions. Available at: <https://www.eurofinance.com/news/ai-bright-spot-for-trade-amid-global-tensions/> (accessed April 14, 2026).

9. David Horlock. (2025) How AI can revolutionize global trade. Available at: <https://www.hinrichfoundation.com/research/article/tech-digital-trade/how-ai-can-revolutionize-global-trade> (accessed April 07, 2026).

10. (2025) World Economic Forum. Global trade needs AI and leaders willing to invest despite uncertainty. Available at: <https://www.weforum.org/stories/2025/09/global-trade-ai-leaders-investing-uncertainty/> (accessed April 02, 2026).

11. Francois de Soyres, Alex Haag, Mike Liu and Eva Van Leemput. (2026) The Global Trade Effects of the AI Infrastructure Boom. Available at: <https://www.federalreserve.gov/econres/notes/feds-notes/the-global-trade-effects-of-the-ai-infrastructure-boom-20260213.html> (accessed April 11, 2026).

12. (2026) AI Trends. What to Expect from Artificial Intelligence in 2025? Available at: <https://pitchavatar.com/uk/ai-trends-what-to-expect-from-artificial-intelligence-in-2025/> (accessed April 13, 2026).

13. Chukhnyi O., Zrybneva I., Oleniuk D. (2023) Hlobalizatsiia ekonomiky krainy v umovakh rozvytku shtuchnoho intelektu: rol innovatsiinykh produktiv [Globalization of the country's economy in the context of the development of artificial intelligence: the role of innovative products]. *Academic Visions*. Issue 22/2023. Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/507/466> (accessed April 15, 2026).

14. Dunayev I., Kasyanchuk A., Zarutskyi O. (2025) Transformatsiia osvitynykh paradyhm v umovakh hlobalnykh zmin: chy stane otsyfrovana reputatsiia stratehichnym resursom novoho svitoporiadku? [Transformation of educational paradigms in the context of global changes: will digitized reputation become a strategic resource of the new world order?]. *Theory and History of Public Administration*. No. 1 (66). DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2025-1-01> (accessed April 16, 2026).

15. Belinsky A. (2025) Mekhanizmy mizhnarodnoho transferu tekhnolohii krain YES v umovakh hlobalnoi tsyfrovizatsii: vyklyky, tendentsii, perspektyvy [Mechanisms of international technology transfer of EU countries in the context of global digitalization: challenges, trends, prospects]. *Bulletin of the V.N. Karazin Kharkiv National University*. Issue 21. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2025-21-01> (accessed April 08, 2026).

16. (2025) IAIS Global Insurance Market Report 2025 highlights growth of investments in private credit, geoeconomic fragmentation and AI adoption as key supervisory priorities. Available at: <https://www.iais.org/2025/12/iais-global-insurance-market-report-2025-highlights-growth-of-investments-in-private-credit-geoeconomic-fragmentation-and-ai-adoption-as-key-supervisory-priorities/> (accessed April 09, 2026).

17. Marijana Maksimovic and Wolfgang Rohrbach. (2024) The Geo-Economic Landscape: A Market And Social Approach. Available at: <https://idn.org.rs/wp-content/uploads/2025/02/The-Geo-Economic-Landscape-el.-ver.pdf> (accessed April 12, 2026).

18. Mihai Cioc and Tudor Ursacescu. (2026) A Conceptual Framework For The Internationalisation Process: Strategic Solution For Companies In A Geopolitically Uncertain World. Available at: https://conference.management.ase.ro/archives/2025/pdf_IMC2025/3_8.pdf (accessed April 06, 2026).

Дата надходження статті: 16.04.2026

Дата прийняття статті: 05.05.2026

Дата публікації статті: 11.05.2026